

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OSTRAVA

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován ESF a OPVK

VY_32_INOVACE_CJK43760BED

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu:

CZ.1.07/1.5.00/34.0883

Název projektu:

Rozvoj vzdělanosti

Číslo šablony:

III/2

Datum vytvoření:

4.3.2013

Autor:

Mgr. Karla Bedříková

Určeno pro předmět:

Český jazyk a literatura

Tematická oblast:

Světová literatura po roce 1945

Obor vzdělání:

Kosmetické služby(69-41-L/01),

4. ročník

Název výukového materiálu:

Science fiction

Popis využití:

**Výukový materiál s úkoly pro žáky
s využitím dataprojektoru, notebooku**

Čas:

20 minut

Science fiction

Obecný přehled

Science fiction - definice

- ◉ **Vědeckofantastický žánr** nebo též **sci-fi** a **SF** (zkratka z angl. science fiction) je umělecký žánr, vymezený výskytem spekulativních technologií a přírodních jevů anebo dosud neznámých forem života v díle
- ◉ Sci-fi je žánr blízký **fantasy literatuře**, kde je místo technologií hlavní rekvizitou většinou magie a fyzická síla (tzv. příběhy „meče a magie“). Příběhy se odehrávají v imaginárních světech, často se zde odehrává souboj dobra se zlem (sem náleží díky filmovým adaptacím obdivovaný Tolkien).

Sci-fi - rozdělení

- ❓ Otázka č.1 - Pokuste se nalézt zakladatele tohoto žánru.
- ❓ Otázka č.2 - Uveďte filmová zpracování žánru sci-fi.
  - ⦿ V rámci žánru vzniklo mnoho proudů a stylů:
    - hard sci-fi
    - kyberpunk
    - space opera
    - utopie
    - antiutopie
    - soft science fiction

Autoři sci-fi

- Isaac Asimov
- Arthur C. Clarke
- Ray Bradbury
- Frank Herbert
- George Orwell
- John Wyndham
- Ludvík Souček
- Ondřej Neff

Obr. 1

? Otázka č.3 - Znáte některého z uvedených autorů?

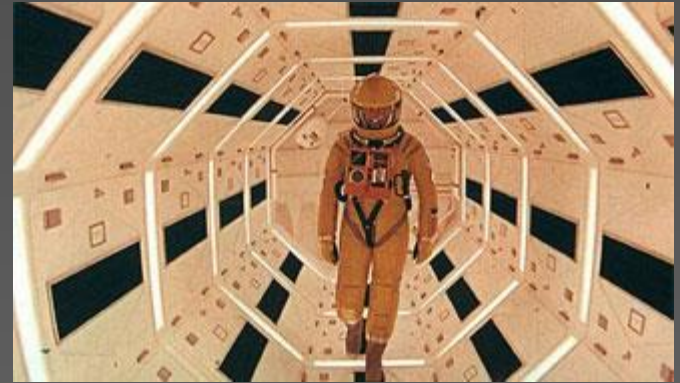
Žánry sci-fi

- Autoři **hard SF** se co nejvíce drží vědecké předlohy. Soustřeďují se na popis nových technologií, astronomických jevů a jejich případných dopadů na okolní svět. Jedná se převážně o literární žánr – výjimkou je film 2001: Vesmírná odysea = na jehož scénáři se podílel Arthur C. Clarke.
- **Kyberpunk** se zaměřuje na symbiózu člověka s moderní technikou, hlavní roli hraje umělá inteligence. Častým námětem je činnost hackerů pobývajících v undergroundovém prostředí. Děj se téměř vždy odehrává v blízké budoucnosti.

Žánry sci-fi

- Antiutopie (dystopie) je opakem utopie. Myšlenka fiktivní společnosti, která se vyvinula špatným směrem (totalitní forma vlády). Obyvatelé tohoto světa jsou utlačováni politickým systémem.

- ? Otázka č.4 - Uveďte a charakterizujte známé dílo patřící k tomuto žánru.

Obr. 2

Obr. 3

Žánry sci-fi

- ◉ **Soft science fiction** je zaměřena na „měkčí“ vědecké disciplíny, jako jsou biologie, psychologie, sociologie. Příznivci tohoto směru tvrdí, že jejich knihy poskytují podrobnější obraz společnosti, lépe vykreslené osobnosti hrdinů a důkladněji prokreslené zápletky.
- ◉ příkladem autora soft SF je Ray Bradbury

Ray Bradbury (1920- 2012)

- ◉ americký prozaik
- ◉ díky své matce švédského původu získal znalosti evropské kultury a mytologie, které vyžil ve své tvorbě
- ◉ píše sci-fi povídky obsahující fantastické a hororové prvky
- ◉ poukazuje na důsledky technického pokroku, devastaci životního prostředí a zneužití vynálezů ke kontrole a ovládnání člověka
- ◉ do konce života odmítal internet a počítač a tvrdil, že ke svému životu a psaní potřebuje jen telefon a psací stroj, také nevládnul řidičský průkaz

Ray Bradbury – Marťanská kronika

- ◉ inspirací byla sbírka povídek Městečko v Ohiu spisovatele S.Andersona, která pojednávala o vztazích mezi obyvateli maloměsta
- ◉ B. však příběhy o střetávání lidských charakterů umístil do budoucnosti na planetu Mars = kolonizace Marsu je přirovnávána ke kolonizaci Ameriky, a to včetně vyhubení Marťanů osypkami (tak byli zlikvidováni i američtí indiáni)
- ◉ fiktivní kronika začíná r. 1999 objevitelskými výpravami na Mars a končí vylidněním planety po atomové válce roku 2026

R. Bradbury – 451 stupňů Fahrenheita

- ◉ autor líčí možné důsledky omezování lidské svobody
  - ◉ hrdinové románu jsou ovládáni prostřednictvím televizních pořadů, které jim nahrazují skutečný život
  - ◉ četba knih je tvrdě potírána, protože umožňuje svobodu myšlení a prožívání, nad kterou nemá vláda moc
  - ◉ v závěru autor vyslovil naději, že touha člověka po svobodném prožitku bude silnější než strach z moci
- Otázka č.5 - Vysvětlete název románu.

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

Arthur Charles Clarke (1917-2008)

- ◉ britský autor nejvíce známý románem 2001: Vesmírná odysea = vznikala současně s filmovou verzí Stanleye Kubricka
- ◉ na počátku své kariéry se zajímal o paranormální jevy => je známý ze dvou seriálů :
Tajemný svět A.C.Clarka (1981)
Svět tajemných sil A.C.Clarka (1984)

Použitá literatura

- www.wikipedie.cz
  - Prokop, Vladimír: Přehled světové literatury 20. století. Sokolov 2006.

  - Obr. 1 - <http://www.infernodevelopment.com/45-incredible-futuristic-scifi-3d-city-illustrations>
  - Obr. 2 - <http://itelka.com/2001-vesmirna-odysea/>
  - Obr. 3 - <http://leviathyn.com/games/news/2013/01/10/cyberpunk-2077-gets-a-teaser-trailer/>
  - Obr. 4 - <http://www.fdb.cz/film/451-stupnu-fahrenheita-fahrenheit-451/fotogalerie/2387>
  - Obr. 5 - <http://www.fanpop.com/clubs/avatar/images/10125885/title/avatar-wallpaper>
  - Obr. 6 - <http://probuzeni.blogspot.cz/2011/01/majestytwelve-valka-svetu.html>
  - Obr. 7 - <http://www.zahady-zdravi.cz/zahady/ostatni/odhalene-tajemstvi-kristalovych-lebek>
- Všechny obrázky byly staženy 4.3.2013